

VOS, Hendrik Jozef de, pedagoog van het moedertaalonderwijs, bevorderaar van de culturele samenwerking tussen Nederland en België (Gent 19 maart 1902 - Gent 31 juli 1965). Rik de Vos, die in 1921 aan de Rijksmiddelbare normaalschool te Gent de akte van geaggregeerd leraar middelbaar onderwijs behaalde en in 1931 licentiaat in de pedagogiek werd, promoveerde in 1935 tot doctor in dezelfde tak van wetenschap. Hij was achtereenvolgens leraar te St. Hubert en Poperinge en van 1924 tot '44 te Lokeren, daarna was hij inspecteur Germaanse talen (tot 1956), opvoedkundig adviseur (tot 1958), directeur van administratie bij het Bestuur der Studiediensten van het ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur. Hij was lid en Belgisch voorzitter van de Belgisch-Nederlandse Spellingcommissie, vijftien jaar lang Belgisch cursusleider van de Nederlands-Belgische vakantie cursussen, sedert 1948 hoofdredacteur van Persoon en Gemeenschap. Van 9 oktober 1961 af was hij lid van de Kultuurraad voor Vlaanderen, waar hij lid van de Raad van Beheer werd. Hij was medeoprichter (1952) en lid van het Presidium van de Stichting Lodewijk de Raet.

Te midden van de omvangrijke activiteiten, bleef Rik de Vos een zeer rustig en verdraagzaam mens. Zijn bewustzijn van kritisch ingesteld algemeen Nederlanderschap had even diepe wortels als zijn sociaal-democratische en pacifistische overtuiging. Hij was de praktische flamingant die in alle omstandigheden van zijn rijk gevuld bestaan, zoals hij het zelf zei, „het geschenk dat ik van

mijn ouders kreeg, mijn liefde voor taal en volk”, wilde „doorgeven aan de Nederlandse gemeenschap”. Hij hechtte het grootste belang aan het moedertaalonderwijs : elke leraar moet in de eerste plaats moedertaalleraar zijn. Voor de culturele integratie van de Vlaamse gemeenschap in het algemeen Nederlands cultuurpatroon heeft hij onschatbaar werk verricht

WERKEN : *Guido Gezelle, de gotische mens* (1930); - *Moedertaalonderwijs in de Nederlanden*, 2 dln. (1938, doctoraal proefschrift bekroond door de Kon. Vl. Academie); - *Dialogen over opvoedingsproblemen* (1941); - *In memoriam J.H. van den Bosch* (1943); - *De Koninklijke Baan, de wekkende en cultuurscheppende functie van de Moedertaal in het hervormd middelbaar onderwijs* (z.j.); - *Nieuw pleidooi voor het moedertaalonderwijs* (1965).

LITERATUUR : R. Merecy, *Hendrik Jozef de Vos*, in *Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden 1970-1971* (1972, p. 174-180). MARCEL BOEY